# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **JUDr. Z. A.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2011, č. j. 4 Ad 9/2011 - 10,

**takto:**

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

## Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 5. 2. 2010, č. j. X, přiznala Česká správa sociálního zabezpečení žalobci podle § 29 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, v platném znění, starobní důchod ve výši 10 009 Kč měsíčně. V odůvodnění vysvětlila, že výše důchodu se skládá ze základní a procentní výměry. Základní výměra důchodu činí 2170 Kč měsíčně a procentní výměra se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu, který činí 14 515 Kč, přičemž jeho výše odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu ve výši 23 883 Kč za roky 1986 – 2008. Procentní výměra ku dni vzniku nároku na důchod tak činí za 36 roků pojištění 54 % výpočtového základu, tj. 7839 Kč měsíčně. Žalobci bylo současně sděleno, aby, pokud byl pojištěn i v dobách, které nejsou uvedeny na přiloženém osobním listě důchodového pojištění, zaslal příslušné doklady k novému posouzení.

K námitkám žalobce, v nichž především žádal o vysvětlení, z jakého důvodu se mu pro stanovení výpočtového základu započítává pouze doba pojištění do 31. 12. 2002, změnila Česká správa sociálního zabezpečení – ústředí (dále jen „žalovaná“) prvoinstanční rozhodnutí potud, že přiznala žalobci od 3. 10. 2009 starobní důchod ve výši 10 018 Kč měsíčně a ve zbytku toto rozhodnutí potvrdila (viz. rozhodnutí ze dne 4. 11. 2010, č. X). Zjistila totiž, že v rozhodnutí ze dne 5. 2. 2010 chybně uvedla vyměřovací základ za dobu výkonu samostatné výdělečné činnosti od 1. 1. 1992 do 31. 12. 1992. Procentní výměra starobního důchodu tak byla stanovena částkou 7848 Kč (a nikoliv 7839 Kč) měsíčně, přičemž základní výměra byla ponechána v nezměněné výši. K námitce účastníka, že se mu pro stanovení výpočtového základu nesprávně započítává pouze doba pojištění do 31. 12.

2002 žalovaná uvedla, že nemá v evidenci další doklady, který by prokazovaly další dobu pojištění žalobce. Vyzvala jej znovu, aby nezbytné doklady předložil k zohlednění.

Žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 11. 2010, č. j. X, podal žalobu, v níž se dovolával soudní ochrany s poukazem na čl. 36 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Poukázal rovněž na preambuli Ústavy ČR, čl. 3 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a okolnosti vraždy JUDr. E. V. Přislíbil doplnit žalobu prostřednictvím svého právního zástupce poté, co mu bude umožněn podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod řádný výkon práva na zastoupení nezávislým a nestranným advokátem. Vyslovil přesvědčení, že Česká advokátní komora skandálním způsobem do tohoto jeho práva na právní zastoupení zasáhla. Požádal proto o prodloužení lhůty k doplnění žaloby za účelem nalezení advokáta, který bude ochoten zastupovat kolegu, jehož právní zástupce ve sporu s Českou advokátní komorou byl úkladně zavražděn. Navrhoval, aby poté bylo rozhodnutí žalované ze dne 4. 11. 2010 soudem zrušeno.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 17. 2. 2011, č. j. 4 Ad 9/2011 – 10, žalobci uložil, aby do jednoho měsíce ode dne doručení tohoto usnesení písemně odstranil nedostatky žaloby, tj. aby uvedl, které výroky rozhodnutí napadá, a z jakých důvodů (skutkových i právních) považuje napadené výroky za nezákonné nebo nicotné, formuloval návrh výroku rozsudku, připojil listiny, jichž se v žalobě dovolává, označil důkazy, které k prokázání svých tvrzení navrhuje provést a pro případ, že soud rozhodne bez jednání, předložil současně specifikaci nákladů řízení. Zároveň žalobce poučil, že nebude-li přes tuto výzvu jeho podání ve stanovené lhůtě opraveno nebo doplněno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, přičemž proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná podle § 104 odst. 3 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Podáním ze dne 22. 3. 2011, doručeným soudu dne 25. 3. 2011, požádal žalobce o prodloužení lhůty ke splnění usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2011. Přípisem ze dne 28. 3. 2011 soud jeho žádosti vyhověl a lhůtu k odstranění nedostatků žaloby prodloužil do 30. 4. 2011.

Žalobce ani v prodloužené lhůtě žalobu nedoplnil, avšak dne 2. 5. 2011 podal u uvedeného soudu kasační stížnost směřující proti usnesení ze dne 17. 2. 2011, č. j. 4 Ad 9/2011 – 10. V ní namítal, že uvedené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť neobsahuje odůvodnění, z jakého důvodu nebylo respektováno právo žalobce (dále jen „stěžovatel“) na jeho zastoupení nezávislým advokátem, čímž podle stěžovatele zároveň došlo k hrubému porušení ústavních principů práva na soudní ochranu. Namítá především, že aplikace ustanovení § 37 a 71 s. ř. s. soudem v řízení o žalobě, dříve, než je žalobci zajištěno právo na spravedlivý proces tj. na zastoupení nezávislým advokátem od počátku řízení, odporuje ústavnímu pořádku České republiky. Poučení soudu, které je součástí napadeného usnesení, o nepřípustnosti opravného prostředku označil stěžovatel za protiústavní, neboť právo na podání opravného prostředku proti rozhodnutí soudu prvního stupně je integrální součástí práva na spravedlivý proces zaručeného mimo jiné čl. 6 a čl. 13 Úmluvy o základních lidských právech a základních svobodách. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Městského soudu v Praze

přezkoumal a zrušil, respektive změnil tak, že lhůta k doplnění žaloby se prodlužuje do doby zaručení práva žalobce na spravedlivý proces nezávislým právním zastoupením.

Městský soud v Praze předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu s předkládací zprávou, ve které uvedl, že kasační stížnost není přípustná a navíc byla podána opožděně.

Nejvyšší správní soud se s tímto vyhodnocením otázky nepřípustnosti kasační stížnosti ztotožňuje.

Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Protože stěžovatel, jak je soudu z jeho úřední činnosti známo, má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie, úvaha o jeho zastoupení advokátem pro toto řízení tím odpadla. Ostatně, i kdyby předepsané vysokoškolské vzdělání neměl, pak za situace, kdy je kasační stížnost shledána nepřípustnou (a navíc ještě opožděnou), bylo by přepjatým formalismem a v rozporu se zásadou hospodárnosti soudního řízení, aby bylo trváno na zastoupení stěžovatele advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s.

Podle § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak. Z uvedeného je patrno, že právní úprava možnost podání kasační stížnosti obecně připouští proti každému rozhodnutí krajského soudu vydanému ve správním soudnictví, pokud zákon nestanoví jinak. Soudní řád správní stanoví jinak v § 104, v němž připouští výjimky z jinak platné zásady přípustnosti tohoto mimořádného opravného prostředku. Podle třetího odstavce, písm. b) tohoto ustanovení je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí jímž se pouze upravuje vedení v řízení. Takovými rozhodnutími jsou v zásadě usnesení vydávaná v průběhu řízení, nemající vliv na rozhodnutí ve věci samé. Týkají se zpravidla takových otázek, které v zájmu hospodárného vedení řízení vyžaduje rychlého řešení, aniž by odepření možnosti opravného prostředku mohlo být na újmu práv účastníků řízení, respektive třetích osob. Soud není těmito usneseními ani sám vázán a může je změnit, přestože osoba k tomu oprávněná proti nim nebrojila. Patří mezi ně např. usnesení o prodloužení lhůty, o spojení věci ke společnému řízení nebo o vyloučení věci, usnesení, jímž soud zamítá návrh na provedení důkazu, usnesení o přiznání osvobození od soudních poplatků apod. Takovým usnesením, jímž se toliko upravuje vedení řízení je nepochybně i usnesení, jímž byl stěžovatel vyzván k odstranění nedostatků žaloby, které stěžovatel napadl v posuzované věci kasační stížností. Proti němu je kasační stížnost nepřípustná a Nejvyšší správní soud se tudíž nemůže zabývat jeho věcnou správností. Ostatně jediná námitka, kterou stěžovatel uplatnil je skutečnost, že s touto výzvou soud nevyčkal do té doby, než bude v řízení stěžovatel zastoupen advokátem. Jinak proti obsahu výzvy ničeho nenamítal. Nutno v této souvislosti připomenout, že v řízení o žalobě není zastoupení advokátem povinné (narozdíl od řízení o kasační stížnosti). Pokud by však přesto stěžovatel, který sám má vysokoškolské právnické vzdělání, pokládal za potřebné být i v řízení o žalobě

zastoupen advokátem a žádný z jím oslovených advokátů by jej v tomto řízení na základě plné moci zastupovat nechtěl, musel by požádat soud o ustanovení advokáta „ex offo“, což však stěžovatel zatím v tomto řízení neučinil. Soud není povinen vyčkávat v tomto řízení do skončení řízení o sporu stěžovatele s Českou advokátní komorou, o němž se stěžovatel ve svých podáních zmiňuje.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že poučení Městského soudu v Praze, které je součástí napadeného usnesení, o nepřípustnosti kasační stížnosti je v souladu s ustanovením § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. a není tudíž nezákonné ani protiústavní. Stěžovatel má nadále kdykoliv možnost předložit soudu plnou moc udělenou advokátovi k zastupování v řízení o žalobě, eventuelně jej požádat o ustanovení zástupce z řad advokátů, o němž soud rozhodne za splnění podmínek ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud konstatuje, že i kdyby kasační stížnost stěžovatele byla přípustná, musela by být podle § 46 odst. 1 písm. b), za použití § 120 s. ř. s. odmítnuta pro opožděnost. Ze soudního spisu je totiž zřejmé, že stěžovateli bylo kasační stížností napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2011, č. j. 4 Ad 9/2011 – 10, doručeno dne 23. 2. 2011, kdy mu byla zásilka obsahující toto usnesení vložena do domovní schránky (Jen pro úplnost nutno připomenout, že stěžovatel měl zcela jistě napadené rozhodnutí k dispozici v den, kdy požádal o prodloužení lhůty ke splnění povinnosti v něm uložené, tj. 22. 3. 2011). Dnem, který určil počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti (dnem doručení), tak byla v projednávané věci středa 23. 2. 2011 a vzhledem k tomu, že se jednalo o lhůtu dvoutýdenní (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), posledním dnem lhůty pro podání kasační stížnosti byla potom středa 9. 3. 2011. Tento den se totiž svým označením – středa - shoduje s označením dne, jenž určil počátek lhůty. Nejpozději v tento den mohla být kasační stížnost podána s účinky zachování lhůty.

Podle otisku razítka Městského soudu v Praze však byla kasační stížnost u tohoto soudu podána osobně až dne 2. 5. 2011. Stalo se tak až po marném uplynutí lhůty k podání kasační stížnosti, která skončila ve středu 9. 3. 2011. Ostatně opožděnost kasační stížnosti je zřejmá už z data jejího sepsání – 26. 4. 2011.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že vzhledem k tomu, že kasační stížnost podaná proti usnesení – výzvě k odstranění vad žaloby je ve smyslu ust. § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. nepřípustná, nezbylo mu, než ji odmítnout.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s., podle kterých nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 15. června 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu